

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: BO/16/936-1/2016 (16505-16/2015.)

Ügyintéző: Kozma Beáta

Tárgy: TEVA Gyógyszergyár Zrt. (Debrecen)
részére, „A TEVA sajóbábonyi telephelyén
észlelt (Sajóbábony 024/180 hrsz.-ú
ingatlan) szennyezettség részletes
tényfeltárása” című záródokumentációjának
elbírálása

Hiv. szám:

GAB - KÉREM A
MONITOR
VEGÉN

TUDAT - A REGISTRE
KÉREM
ERŐN - PL - SZAMM - 1

HATÁROZAT

- I. A TEVA Gyógyszergyár Zrt. (4042 Debrecen, Pallagi út 13. KÜJ: 100189234) megbízásából, az ENVIRA Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (továbbiakban ENVIRA Kft. - 3530 Miskolc, Mélyvölgy út 3.) által készített és benyújtott, „A TEVA sajóbábonyi telephelyén észlelt (Sajóbábony 024/180 hrsz.-ú ingatlan) szennyezettség részletes tényfeltárása” című tényfeltárási záródokumentációját

elfogadom.

- II. A TEVA sajóbábonyi telephelyén, Sajóbábony 024/180 hrsz.-ú ingatlanon kimutatott szennyezésre vonatkozóan felszín alatti vízre a következő „D” kármentesítési célállapot határértékeket állapítom meg:

Komponensek	1. számú terület	2. és 4. számú terület	3.számú terület
benzol	-	20	4000
toluol	-	30	1500
xilol	-	-	100
klórbenzol	-	50	150
összes karbamát típusú növényvédő szer (EPTC, molinát, cikloát, butilát)	40	-	-

A lehatárolt területek sarokpontjainak koordinátái:

1.számú terület					
	EOV Y	EOV X		EOV Y	EOV X
1.	773.287	314.142	5.	773.364	313.778
2.	773.354	314.135	6.	773.304	313.811
3.	773.347	313.887	7.	773.278	313.825
4.	773.372	313.818			

2.számú terület			3.számú terület		
	EOV Y	EOV X		EOV Y	EOV X
12.	773.280	313.856	10.	773.282	313.894
4.	773.372	313.818	11.	773.356	313.863
5.	773.364	313.778	4.	773.372	313.818
6.	773.304	313.811	12.	773.280	313.856
7.	773.278	313.825			

4.számú terület		
	EOV Y	EOV X
1.	773.287	314.142
2.	773.354	314.135
9.	773.348	314.018
8.	773.274	314.022

III. Egyidejűleg a TEVA Gyógyszergyár Zrt. (4042 Debrecen, Pallagi út 13. KÜJ: 100189234) részére

kármentesítési monitorozást rendelek el.

A kármentesítés befejezésének határidője: 2019. december 31.

A monitoring záródokumentáció benyújtásának határidője: 2020. január 31.

Előírásaink a kármentesítési monitorozáshoz:

1. A szennyezett területen kármentesítési monitoring tevékenységet kell végezni 2016. első negyedétől a szennyezett talajvíz állapotának vizsgálatára legalább 4 évig. A kiépített figyelőrendszerből (K-1-2-3-4-5) - a tervezettől eltérően - a monitorozás első évében negyedévente mintát kell venni és vizsgálni minden „D” kármentesítési célállapot határértékkel rendelkező komponensre (BTEX, klórbenzolok, karbamát típusú növényvédő szerek összesen /EPTC, molinát, butilát, cikloát/). A vizsgálati eredmények figyelembevételével a monitorozás első évét követő összefoglaló jelentés alapján a második évtől a monitoring tevékenység változhat.
2. A kutak üzemeltetésével kapcsolatos minden lényeges körülményt (pl.: észlelések, elvégzett javítások, fellépett problémák és elhárításuk módja stb.) üzemnaplóban rögzíteni szükséges.
3. Évente legalább egy alkalommal a kutakban talpellenőrzést és negyedévente a mintavételezésekkor folyadékszint mérést kell végezni.
4. A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 47. § (3) bekezdése szerint, a talaj és talajvíz mintavételeket és a laborvizsgálatokat csak arra jogosultsággal rendelkező, akkreditált szervezet végezheti. A mintavételi és laboratóriumi jegyzőkönyveket, valamint az akkreditációt igazoló okirat számát és érvényességét a jelentéseknek, záródokumentációnak tartalmaznia kell.
5. A mintavételezések során a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet szerint kell eljárni. A mintavételi körülményeket dokumentálni kell.
6. A kármentesítési monitorozást minimum 4 évig kell végezni, kármentesítési monitorozásról évente összefoglaló jelentést kell készíteni. A jelentésben szükség esetén javaslatot kell tenni a monitoring rendszerrel kapcsolatos intézkedések megtételére felülvizsgálati terv formájában. Rendkívüli esemény, vízminőség romlás esetén a vízvédelmi hatóságot, valamint a környezetvédelmi hatóságot **is soron kívül** értesíteni kell.
Határidő az éves összefoglaló jelentés benyújtására: a tárgyévet követő év január 31.
7. A kármentesítési monitoring rendszer adatszolgáltatását a FAVI Monitoring információs alrendszerében (FAVI-MIR) a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI) adatszolgáltatásról szóló 18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet [a továbbiakban: 18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet] 7. melléklete szerinti „Monitoring információs rendszer, környezethasználati monitoring” megnevezésű adatlapon kell teljesíteni, elektronikus

úton az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerben (OKIR). (információ: <http://web.okir.hu/hu/adatszolgaltatas>)

8. A kármentesítési monitorozásról, a teljes monitoring időszak eredményeinek felhasználásával a mód. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. számú melléklete szerinti záródokumentációt kell készíteni.

IV. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya (3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12.) a BO-08R/018/04783-2/2015. számon, valamint BO-08R/018/04783-4/2015 szakmai véleményét megadta.

V. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat (3525 Miskolc, Dózsa György u. 15.) 35500/8828-5/2015. ált. számon szakhatósági hozzájárulását az alábbi előírásokkal megadta.

1. A szennyezett területen kármentesítési monitoring tevékenységet kell végezni 2016. első negyedévéától a szennyezett talajvíz állapotának vizsgálatára legalább 4 évig. A kiépített figyelőrendszerből (K-1-2-3-4-5) - a tervezettől eltérően – a monitorozás első évében negyedévente mintát kell venni és vizsgálni minden „D” kármentesítési célállapot határértékkel rendelkező komponensre (BTEX, klórbenzolok, karbamát típusú növényvédő szerek összesen /EPTC, molinát, butilát, cikloát/). A vizsgálati eredmények figyelembevételével a monitorozás első évét követő összefoglaló jelentés alapján a második évtől a monitoring tevékenység változhat.
2. A kutak üzemeltetésével kapcsolatos minden lényeges körülményt (pl.: észlelések, elvégzett javítások, fellépett problémák és elhárításuk módja stb.) üzemnaplóban rögzíteni szükséges.
3. Évente legalább egy alkalommal a kutakban talpellenőrzést és negyedévente a mintavételezésekkor folyadékszint mérést kell végezni.
4. A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 47. § (3) bekezdése szerint, a talaj és talajvíz mintavételeket és a laborvizsgálatokat csak arra jogosultsággal rendelkező, akkreditált szervezet végezheti. A mintavételi és laboratóriumi jegyzőkönyveket, valamint az akkreditációt igazoló okirat számát és érvényességét a jelentéseknek, záródokumentációnak tartalmaznia kell.
5. A mintavételezések során a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EÜM-FVM együttes rendelet szerint kell eljárni. A mintavételi körülményeket dokumentálni kell.
6. A kármentesítési monitorozást minimum 4 évig kell végezni, kármentesítési monitorozásról évente összefoglaló jelentést kell készíteni. A jelentésben szükség esetén javaslatot kell tenni a monitoring rendszerrel kapcsolatos intézkedések megtételére felülvizsgálati terv formájában. Rendkívüli esemény, vízminőség romlás esetén a vízvédelmi hatóságot **is soron kívül** értesíteni.

Határidő az éves összefoglaló jelentés benyújtására: a tárgyévet követő 30 nap

7. A kármentesítési monitoring rendszer adatszolgáltatását a FAVI Monitoring információs alrendszerében (FAVI-MIR) a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi

nyilvántartási rendszer (FAVI) adatszolgáltatásról szóló 18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet [a továbbiakban: 18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet] 7. melléklete szerinti „Monitoring információs rendszer, környezethasználati monitoring” megnevezésű adatlapon kell teljesíteni, elektronikus úton az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerben (OKIR). (információ: <http://web.okir.hu/hu/adatszolgaltatas>)

8. A kármentesítési monitorozásról, a teljes monitoring időszak eredményeinek felhasználásával a mód. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. számú melléklete szerinti záródokumentációt kell készíteni.

A rendelkezésre álló adatok alapján a kármentesítési monitorozás befejezésének határnapja: **2019. december 31.**

- VI. Megállapítom, hogy a **TEVA Gyógyszergyár Zrt.** (4042 Debrecen, Pallagi út 13., KÜJ: 100189234) a 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 1. számú melléklet 21.2.2.2. és 21.6. pontjai szerint 385 000,- Ft összegű igazgatási szolgáltatási díjat befizette.
- VII. Felhívom a kötelezett figyelmét, hogy a határidő eredménytelen eltelte illetve a teljesítés elmulasztása esetén a 2004. évi CXL tv. (Ket.) 140. § (1) bek. d.) pontja alapján a 61. §-ában meghatározott, 5 000- Ft-tól 1 000 000. Ft-ig terjedő, ismételten is kiszabható eljárási bírság kiszabásának van helye.
- VIII. A határozat ellen – annak közlésétől számított – 15 napon belül az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőséghez (1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.) címzett, de a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályánál (továbbiakban Kormányhivatal) előterjesztett, 4 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A jogorvoslati eljárás igazgatási szolgáltatási díja a hatósági eljárás díjának **50 %-a**, azaz 192 500,- Ft, amelyet a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal **Magyar Államkincstárnál vezetett** 10027006-00335656-00000000 számú előirányzat-felhasználási számlára kell – a befizetés közlemény rovatában az ügyiratszám megadásával – átutalni, és az átutalási megbízást (annak hiteles másolatát) a Kormányhivatal részére meg kell küldeni.

Jelen döntés – fellebbezés hiányában, külön értesítés nélkül, a törvény erejénél fogva – a fellebbezési határidő leteltét követő napon jogerőre emelkedik. A döntés közlésének napja az a nap, amelyiken azt kézbesítették.

INDOKOLÁS

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: Felügyelőség) 1747-4/2014. számú határozatával a TEVA Gyógyszergyár Zrt. sajobábonyi telephelyén a Felügyelőségre benyújtott 2012. és 2013. években végzett monitoring munkák beszámoló jelentései alapján megállapított környezetszennyezés ügyében részletes tényfeltárás elvégzését rendelte el.

A **TEVA Gyógyszergyár Zrt.** (4042 Debrecen, Pallagi út 13. KÜJ: 100189234) megbízásából, az **ENVIRA Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (továbbiakban ENVIRA Kft. - 3530 Miskolc, Mélyvölgy út 3.) benyújtotta a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és

Természetvédelmi Főosztályára (továbbiakban: Főosztály) az általa 2015. április - júliusi keltezéssel elkészített, az „A TEVA sajóbábonyi telephelyén észlelt (Sajóbábony 024/180 hrsz.-ú ingatlan) szennyezettség részletes tényfeltárása” című tényfeltárási záródokumentációját elbírálásra.

Beadványához azonban nem mellékelte a 14/2015. (III. 31.) FM rendeletben előírt igazgatási szolgáltatási díj átutalásáról szóló bizonylatot és nyilvántartásunk alapján a díjat sem fizette meg (melyet az 5. § (3) bek. szerint az eljárás kezdeményezésekor kell a kérelmezőnek megfizetnie), ezért a 16505-2/2015. számú végzésünkben hiánypótlásra szólítottuk fel a kérelmezőt.

Az ENVIRA Kft. 2015. szeptember 16-án beérkezett dokumentációval igazolta, hogy a **TEVA Gyógyszergyár Zrt.** Főosztályunk részére a 14/2015. (III. 31.) FM rendeletben előírt igazgatási szolgáltatási díjat (385 000,- Ft) befizette.

A záródokumentáció megállapításai a következők:

- A tényfeltárás helye: Sajóbábony, 024/180 hrsz.
- A szennyezettséggel érintett terület:

1. számú terület					
	EOV Y	EOV X		EOV Y	EOV X
1.	773.287	314.142	5.	773.364	313.778
2.	773.354	314.135	6.	773.304	313.811
3.	773.347	313.887	7.	773.278	313.825
4.	773.372	313.818			

2. számú terület			3. számú terület		
	EOV Y	EOV X		EOV Y	EOV X
12.	773.280	313.856	10.	773.282	313.894
4.	773.372	313.818	11.	773.356	313.863
5.	773.364	313.778	4.	773.372	313.818
6.	773.304	313.811	12.	773.280	313.856
7.	773.278	313.825			

4. számú terület		
	EOV Y	EOV X
1.	773.287	314.142
2.	773.354	314.135
9.	773.348	314.018
8.	773.274	314.022

- A tényfeltárás során a mintavételeket és laborvizsgálatokat akkreditált szervezetek végezték.
- A mintavételi helyek: meglévő kutak, ideiglenes béléscsővezetett mintavevő furatok és talajmintavevő helyek. 3 pontról vettek 4 db talajmintát kémiai elemzésre: az egykori földalatti tártálpark feltételezett közepe, a szennyezés centruma (TEVA-3) két mélységközből, és a TEVA-5, az egykori tártálparkba menő csővezeték közelében, a TEVA-2 fúrást lehatároló fúrás. A TEVA-1, TEVA-4, TEVA-5 célja a szennyezettség lehatárolása volt.
- A 2014. 11. 18. és 2015. 05. 06. között végzett talaj és talajvízminta vizsgálatok alapján a talajvízszennyezők alacsony koncentrációban és kis kiterjedésű helyen a BTEX vegyület csoportba (benzol, toluol, xilol) és a klórozott aromások közé (klórbenzol) tartozó szénhidrogének. Ezeket a szennyezéseket (B) szennyezettségi határértékig lehatárolták. A növényvédő szerek közül a tiolkarbamátok (EPTC, butilát, molinát, cikloát) koncentrációja az összes „K” jelű kútban meghaladja a (B) szennyezettségi határértéket: K-1: 1,13 µg/l, K-2: 1,95 µg/l, K-3: 1,67 µg/l, K-4: 3,24 µg/l, K-5: 2,19 µg/l.
- A benzol és a klórbenzol szennyezés két egymás melletti kútban (K-1: benzol: 11,30 µg/l, klórbenzol: 1,51 µg/l; K-2: benzol: **3880 µg/l**, klórbenzol: **149 µg/l**, toluol: **1360 µg/l**, xilol: **53,10 µg/l**, BTEX: **5300 µg/l**) is észlelhető, így a szennyezett területet lehatárolásánál a benzol és klórbenzol szennyezést egymásra rajzolták, és egy téglalappal határolták le. A K-5 kútnál lévő szennyezés - benzol: 12,60 µg/l, klórbenzol: 1,71 µg/l - helyét a kút koordinátája jellemzi.
- **Talajszennyezés nincs a területen.**
- A felszínen többnyire rossz vízvezető képességű (2-5 m), gyakorlatilag vízzárónak tekinthető, kötött, agyagos rétegek találhatók, de kis kiterjedésű, jobb vízvezető homokos lencsék, rétegek közbetelepülése lehetséges. Ezek alatt 10 m-nél vastagabb vízzáró aleurit települ (ebben a rétegben végződött a TEVA-2 fúrás 10,5 m-en), ami megakadályozza, hogy a talajvízből szennyezés jusson a rétegvizekbe, így a talajvízszennyezés vertikális határa a víztartó vastag vízzáró feksze.
- Az „A”-völgyben a talajvíz áramlási iránya megfelel az úgynevezett földárja irányának, melyet a TEVA-5 ideiglenes mintavételi hely alatti fakadóvíz módosítja.
- A TEVA Zrt. üzemerületén a talajvíz a felszíntől 1,3-6,4 m mélységben található.

- A kutakból vett vízminták kémiai elemzési adatai nem utaltak olyan talajvízszennyezésre, amely kármentesítést, kárelhárítást vagy kárenyhítést igényelne. A feltárt szennyezés okán műszaki beavatkozást nem tartanak szükségesnek.
- A mennyiségi kockázatfelmérés eredményei alapján javaslatot tettek a „D” kármentesítési célállapot határértékre felszín alatti vízre vonatkozóan.
- A megfigyelő kutak rendszere ellátja a feladatát, ezért a tényfeltárás eredményeképp nem látnak okot a meglévő rendszer bővítésére. A jelenlegi monitoringon a kutak számát tekintve nem terveznek változtatni, azt továbbra is az 5 db „K” jelű kút látja el.

A Főosztály a 71/2015. (III.30.) Korm. rendeletben foglaltak szerint eljárva megkereste az ügyben érintett szakhatóságokat.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat (3525 Miskolc, Dózsa György u. 15.) 35500/8828-5/2015. ált. számon szakhatósági hozzájárulását előírásokkal az alábbi indokolással megadta:

„A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály 16505-3/2015. számon a TEVA Zrt. Sajóbábony 024/180 hrsz.-ú telephelyén észlelt szennyezettség részletes tényfeltárási záródokumentáció elbírálása ügyében megkereste a B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot - 3525 Miskolc, Dózsa Gy. u. 15. - szakhatósági állásfoglalás megadása céljából. A megkereséshez mellékeltek az ENVIRA Mérnöki, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. – 3525 Miskolc, Mélyvölgy út 3. – által készített 2015. április-július keltezésű tervdokumentációt.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (3) bekezdés, a 6. melléklet II. táblázata 4. pontja alapján, a környezetvédelmi hatáskörében eljáró kormányhivatalnak „a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet szerinti, a tényfeltárással kötelezésre a tényfeltárási terv elfogadására, a tényfeltárási záródokumentáció elbírálására, az „(E) egyedi szennyezettségi határérték” megállapítására, a szennyezettséggel, károsodással kapcsolatos beavatkozás szükségességének megítélésére, a beavatkozási terv elfogadására a (D) kármentesítési célállapot határérték megállapítására, a beavatkozás elégtelensége esetén annak folytatásáról, a további tényfeltárás elrendelésére, a beavatkozási záródokumentáció elfogadásával való befejezésére, a kármentesítési monitoring elrendelésére, a kármentesítés befejezésére, a kármentesítési monitoring záródokumentáció elbírálására irányuló döntése meghozatala iránti” eljárásában a Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelmi hatáskörében és vízgazdálkodási hatáskörében eljárva) szakkérdése a felszín alatti vizek védelmére vonatkozó jogszabályi követelmények és a vízbázis védőterületére, védőidomára, jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesítése.

A Sajóbábony várostól DNy irányban lévő gyártelepen a gyárépítés 1949 után indult, a területen közel 60 éve ipari tevékenység folyik.

A termelést az 1951-ben létesült hajdani Északmagyarországi Vegyiművek (ÉMV) állami vállalat kezdte el, robbanóanyagokat és lőporokat gyártott, 1963-tól műanyagipari termékeket, 1965-től növényvédő szer hatóanyagokat, majd 1970-től növényvédő szer készítményeket.

A 80-as évek közepétől „A”-völgyben nincs olyan gyártási tevékenység, amelyhez a kimutatott szennyezőket valamilyen formában (alap- vagy segédanyag) használja vagy azokat gyártja.

A TEVA Gyógyszergyár Zrt. 2004-ben részletesen felmérte a megvásárolt ingatlant a gyártási tevékenység megkezdéséhez szükséges egységes környezethasználati engedélyezési eljárás megszerzéséhez. A gyógyszeralapanyag gyártó üzemében a gyártási tevékenység 2005-ben kezdődött meg.

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 12404-32/2004. számon egységes környezethasználati engedélyt adott ki, amelyben talajvíz monitoring létesítését írta elő, amire 12056-11/2005. számon vízjogi létesítési engedélyt adott 5 db talajvíz monitoring kút kialakítására. A monitoring rendszer jelenleg hatályos vízjogi üzemeltetési engedélyének száma: 10600-5/2011.

A részletes tényfeltárást a 2012. és a 2013. évi mérési eredmények összevetése alapján az ÉMI-KTVF 1747-4/2014. számú határozatában írta elő, mivel „az 5 db monitoring kút 2012. és 2013. évi vizsgálati eredményeiről készült monitoring jelentésekből megállapítható, hogy több vizsgált szennyezőanyag esetében (ammónium-ion, nitrát-ion, szulfát-ion, foszfát-ion, szulfát-ion, o-xilol, m,p-xolíkok, TPH-GC, 1,2 diklór-etán, klórbenzol, butilát) a 6/2009. (IV. 14.) KvVm-EüM-FVM együttes rendeletben rögzített (B) szennyezettségi határérték feletti értékeket mutattak ki. Ezek közül is a foszfát, TPH-GC, toluol, o-xilol esetében a K-2-es kútban, butilát esetében a K-4-es kútban a korábban észlelt értékek további jelentős növekedést mutatnak.” Az előírt tényfeltárási kötelezettség teljesítésével a TEVA Zrt. az ENVIRA 96 Kft.-t bízta meg.

A dokumentáció hiányossága miatt 35500/8828-2/2015.ált számon hiánypótlás került kiírásra mert a növényvédőszer szennyezettség nem lett lehatárolva, és nem tettek javaslatot „D” kármentesítési célállapot határértékre. Az ENVIRA Kft. a hiánypótlási kötelezettségének eleget tett.

A dokumentáció alapján az alábbi megállapítások tehetők:

A tényfeltárást során a mintavételi pontokat a meglévő figyelő kutakból nyerhető információk alapján helyezték el, úgy hogy a talajvizet érintő szennyezést (B) szennyezettségi határértékig lehatárolják. A mintavételi pontok kitűzését a beépítettség („K” jelű kutak az üzemterület irányából a talajvízáramlás irányába esően a beépítetlen terület lefedik. Ellenkező irányban, az üzemépületek felett nincs talajvíz.), a földalatti közművek behatárolták. Mivel a TEVA által üzemeltetett „K” jelű monitoring kutak a talajvíz szivárgási irányába esően közel vannak az üzemterület kerítéséhez, a TEVA-1 fúrás az ingatlan határán túl létesült.

A mintavételi helyek: meglévő kutak, ideiglenes béléscsővezetett mintavevő furatok és talajmintavevő helyek.

3 pontról vettek 4 db talajmintát kémiai elemzésre: az egykori földalatti tártálypark feltételezett közepe, a szennyezés centruma (TEVA-3) két mélységközéből, és a TEVA-5, az egykori tártályparkba menő csővezeték közelében, a TEVA-2 fúrás lehatároló fúrás.

A TEVA-1, TEVA-4, TEVA-5 célja a szennyezettség lehatárolása volt.

A 2014. 11. 18. és 2015. 05. 06. között végzett talaj és talajvízminta vizsgálatok alapján a talajvízszennyezők alacsony koncentrációban és kis kiterjedésű helyen a BTEX vegyület csoportba (benzol, toluol, xilol) és a klórozott aromások közé (klórbenzol) tartozó szénhidrogének. Ezeket a szennyezéseket (B) szennyezettségi határértékig lehatárolták.

A növényvédő szerek közül a tiolkarbamátok (EPTC, butilát, molinát, cikloát) koncentrációja az összes „K” jelű kútban meghaladja a (B) szennyezettségi határértéket: K-1: 1,13 µg/l, K-2: 1,95 µg/l, K-3: 1,67 µg/l, K-4: 3,24 µg/l, K-5: 2,19 µg/l. Ennek valószínűsíthető oka, hogy az „A”-völgyben a múlt század 60-as évektől növényvédő szer hatóanyagokat, majd 1970-től növényvédő szer készítményeket gyártottak az 1990-es évekig.

A benzol és a klórbenzol szennyezés két egymás melletti kútban (K-1: benzol: 11,30 µg/l, klórbenzol: 1,51 µg/l; K-2: benzol: **3880 µg/l**, klórbenzol: **149 µg/l**, toluol: **1360 µg/l**, xilol: **53,10 µg/l**, BTEX: **5300 µg/l**) is észlelhető, így a szennyezett területet lehatárolásánál a benzol és klórbenzol szennyezést egymásra rajzolták, és egy téglalappal határolták le. A K-5 kútnál lévő szennyezés - benzol: 12,60 µg/l, klórbenzol: 1,71 µg/l - helyét a kút koordinátája jellemzi.

A feltárt, a BTEX vegyület csoportba (benzol, toluol, xilol) és a klórozott aromások közé (klórbenzol) tartozó szénhidrogén szennyezés az elvégzett talaj és vízmintavizsgálatok alapján csak a TEVA Zrt. tulajdonában lévő Sajóbáony 024/180 hrsz.-ú ingatlant érinti.

A szennyezés a völgytalpi alluviális üledékeket érinti, mely a területen hulló csapadékból táplálkozó patakok völgyeiben alakultak ki.

A felszínen többnyire rossz vízvezető képességű (2-5 m), gyakorlatilag vízzárónak tekinthető, kötött, agyagos rétegek találhatók, de kis kiterjedésű, jobb vízvezető homokos lencsék, rétegek közbetelepülése lehetséges. Ezek alatt 10 m-nél vastagabb vízzáró aleurit települ (ebben a rétegben végződött a TEVA-2 fúrás 10,5 m-en), ami megakadályozza, hogy a talajvízből szennyezés jusson a rétegvizekbe, így a talajvízszennyezés vertikális határa a víztartó vastag vízzáró fekszik.

Az „A”-völgyben a talajvíz áramlási iránya megfelel az úgynevezett földárja iránynak, melyet a TEVA-5 ideiglenes mintavételi hely alatti fakadóvíz módosítja.

A TEVA Zrt. üzemterületén a talajvíz a felszíntől 1,3-6,4 m mélységben található.

A gyártelepen, a Bábony-patak völgyében korábban már évekig működött víztermelő kutak hozama alacsony: 0,5-2,0 liter/perc. Rossz vízvezetők esetén a talajvíz szivárgási sebessége is alacsony. Ilyen viszonyok mellett a szennyezett talajvíz egy része nem mozdítható ki a közetmátrixból, vagyis a talajvízbe jutott szennyezés tartósan a szennyezés helyén marad.

A gyártelepen és környezetében a talajvízből, sem ipari, sem ivóvíz célú vízkivétel nincs. A lakosság a Sajóbáony régebbi részén létesült ásott kutakat valószínűleg csak öntözésre használhatja.

A rétegvízből való ipari víz nyelésére a gyártelepen érvényes vízjogi engedéllyel 3 db kút létesült. A Kischchemicals vízellátásába két kút, az Sb-Kc-1, és Sb-Kc-2 hivatott beszegezni. Ezek a kutak a Bábony-patak völgyében vannak. A vízadó rétegek mindkettőben 60 m-nél mélyebben vannak. A harmadik rétegvíz kút (Sb-Ke-1) szintén egy másik völgyben található.

Azon a területen, melyet a TEVA 2004-ben megvásárolt, volt a gyártelepi erőmű, amiben szénrel és olajszármazékokkal tüzeltek.

Az erőmű előtt a „A”-völgyi főút felőli oldalán, a mai K-3, K-4 és K-5 jelű talajvíz megfigyelő kút helyén nagyvasúti vágány volt, végénél vasúti lefejtővel, ahol az „A” völgyben üzemelő TNT üzem, Kísérleti üzem alapanyagait fejtették le. A tüzelő olajat másik ingatlanon található 1000 m³-es tartályokba fejtették le (jelenleg 4 tartály).

A TNT üzem veszélyes anyagait földalatti tartályokban tárolták.

A kimutatott talajvízszennyezők valószínűsíthetően a lefejtett, és tárolt, vagy csővezetéken a lefejtőtől a távolabb lévő egykori tartályparkba vezetett anyagok közül kerülnek ki:

A hidrodinamikai és transzportszámítások Processing MODFLOW Pro környezetben MT3DMS véges differencia és áramvonal módszeren alapuló többkomponensű transzportmodellező szoftverrel végezték.

Az eredmények alapján a talajvízadó megcsapolását a völgytalpon futó kis patak okozza, így a szennyeződés – összhangban a talajvízszint-mérések eredményeivel – elsődlegesen a „patak” irányába mozdul el.

A terület jellegzetessége, hogy a szivárgás sebessége kicsi, ezért a szennyezett talajvíztest jelentős horizontális elmozdulása nem várható a jövőben.

A tényfeltárási területen:

- nincs veszélyeztetett vagyoni és természeti érték,
- a területen (a gyártelepen) a talajvízből nincs engedélyezett ivóvíz és öntözési célú vízkivétel,
- Sajóbábony lakott területe messze esik, így lakott területeket nem veszélyeztetett: a 024/180 hrsz.-ú ingatlantól kb. 2 km-re vannak az első lakóházak (nincs humán kockázatviselő).
- a gyártelepen olyan tevékenység folyik, hogy az itt tartózkodóknak nincs semmilyen kapcsolata a talajvízzel, azaz nincs a talajvízzel érintkező humán hatásviselő,
- A szennyezés az egykori ÉMV állami nagyvállalat tevékenységéhez köthető.
- szennyezés nagyobb mérvű kimozdulása nem várható (a hidrodinamikai és transzportmodellezés alapján), így a szomszédos víztest innét való elszennyezése sem.

A mennyiségi kockázatfelmérés eredményei alapján javaslatot tettek a „D” kármentesítési célállapot határértékekre felszín alatti vízre vonatkozóan. Műszaki beavatkozást a szennyezés kis volumene miatt nem javasoltak, kármentesítési monitorra tettek javaslatot. Igazgatóságunk a javaslattól eltérően határozta meg a monitor tevékenységet az első évben, azzal hogy a vizsgálati eredmények alapján a második évben lehetőség van annak felülvizsgálatára.

A felszín alatti vizek szempontjából a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete és az 1:100 000 méretarányú szennyeződés érzékenységi térkép alapján a beavatkozással érintett terület érzékeny kategóriába. Hatóságunk nyilvántartása szerint a szennyezett terület nem esik vízbázis védőidomára.

Fentieket figyelembe véve a tényfeltárásról készült záródokumentáció elfogadásával kapcsolatban a szakhatósági állásfoglalásomat megadtam. Előírásaimat a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 29. § és a 30. § figyelembevételével tettem.

A szakhatósági állásfoglalást a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (3) bekezdés 6. sz. melléklet 2. tábla 4. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) 44. § (1) bek. szerint eljárva adtam meg.

Az Igazgatóság hatáskörét a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 10. § (1) bekezdése, illetékességét a Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése, valamint a 2. melléklet 8. pontja állapítja meg.

A jogorvoslati lehetőséget a Ket. 44. § (9) bekezdésében foglaltak alapján zártam ki.

Felhívom az engedélyező hatóságot, hogy tárgyi ügyben hozott döntését a Ket. 78. § (1) bekezdése szerint küldje meg hatóságunk részére."

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya (3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12.) szakmai véleményét a BO-08R/018/04783-2/2015. számon az alábbiakban megadta.

- „A záródokumentációban foglaltaknak megfelelően műszaki beavatkozás végrehajtása népegészségügyi szempontból szükségtelen (tekintettel arra, hogy a vizsgált szennyezettség mértani kiterjedése nem jelentős mértékű, lakott területtől távol esik és mobilitása is kismértékű);
- a „K” jelű monitoring kutakból történő mintavételekkel és azok laboratóriumi vizsgálatával azonban szükséges folytatni az utómonitorozást még legalább kettő évig (a szennyezettség kontrolljának érdekében), a 21. fejezetben meghatározott monitoring tervnek megfelelően.”

Tekintettel arra, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat 35500/8828-2/2015. ált. iktatószámú végzésében hiánypótlást írt ki, a záródokumentáció egységes elbírálása érdekében a Főosztály 16505-10/2015. számon bekérte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat 35500/8828-2/2015. ált. iktatószámú végzésére vonatkozóan megküldött hiánypótlási dokumentációt.

Az ENIVIRA Kft. a 16505-10/2015. számon kiírt hiánypótlási kötelezettségének a 2015. december 04-én benyújtott dokumentációval eleget tett.

Az egységes elbírálás érdekében Főosztályunk a hiánypótlásként 2015. december 04-én benyújtott dokumentációt megküldte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya (3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12.) részére szakmai véleményezés céljából.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya (3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12.) szakmai véleményét a BO-08R/018/04783-4/2015. számon megadta,

mely szerint a BO-08R/018/04783-4/2015. számú „Hivatalos feljegyzés”-ben foglaltakat változatlanul fenntartja.

Tájékoztatom, hogy az előírásokban foglaltak teljesítésének elmulasztása, illetve a határozatban előírtak nem megfelelő teljesítése esetén a Ket. 127. § (1) és (2) bekezdése alapján a végrehajtást elrendelem, továbbá a Ket. 134. § a)-e) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazásának van helye.

A kötelező határozatban előírtak teljesítésének elmulasztása miatti jogkövetkezményre a határozat VII. pontjában felhívtam a kötelezett figyelmét.

Fentiek alapján, figyelembe véve a záródokumentációban foglaltakat, továbbá a szakhatósági hozzájárulásban és szakmai véleményekben foglaltakat a tényfeltárási záródokumentációt elfogadtam, és kármentesítési monitoringot rendeltem el.

A határozat meghozatala során egyéb eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről nem rendelkeztem.

A jogorvoslati eljárás díját a 14/2015. (III. 31.) FM rend. 1. számú melléklet 21.2.2.2. és 21.6. pontjait figyelembe véve, a rendelet 2. § (5) bekezdése állapítja meg.

A jogorvoslati lehetőséget a 2004. évi CXL törvény (Ket.) 98. § (1) bek. biztosítja.

A határozatot a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 25. § (1) d) bekezdés alapján, a 22-25. §-ai figyelembevételével a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdésében és a 2. számú melléklet 10. pontjában biztosított jogkörömben, a Ket 71. § (1) és 72. § (1) bekezdése szerint eljárva hoztam meg.

Miskolc, 2016. január 15.

Demeter Ervin

kormány megbízott

nevében és megbízásából:

Hudák Tibor

főosztályvezető-helyettes

Kapják:

1. TEVA Gyógyszergyár Zrt. - 4042 Debrecen, Pallagi út 13. (TV)
2. ENVIRA Kft. - 3530 Miskolc, Mélyvölgy út 3. (TV)
3. Sajóbábony Polgármesteri Hivatal - 3792 Sajóbábony, Bocskai u. 2. (HK)
4. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet
Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat – 3525 Miskolc, Dózsa György u. 15.
5. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály -
3530 Miskolc, Meggyesalja u. 12. (HK)
6. B.-A.-Z. Megyei Főügyészség – 3525 Miskolc, Dózsa Gy. u. 5-7. (TV – jogerő után)
7. Iratokhoz (2 pld)

